

loci communes

Časopis za teološka istraživanja

Broj 1 | Godina 2009.

Teološki fakultet
»Matija Vlačić Ilirik«
ZAGREB, 2009.

Osnivač i izdavač: Teološki fakultet »Matija Vlačić Ilirik«, Zagreb, Hrvatska
Časopis utemeljen 2008.

Uredničko vijeće:

Alojz Jembrih
Lidija Matošević
Marina Miladinov
Davorin Peterlin

Znanstveno vijeće:

Daniel Brkič (Slovenija)
Corneliu Constantineanu (Rumunjska)
Franc Kuzmič (Slovenija)
Marcel Macelaru
Dragutin Matak
Lidija Novaković (SAD)
Ivo Novaković (SAD)
Mladen Turk (SAD)
Bruna Velčić
Jure Zečević

Glavni urednik: Davorin Peterlin

Slog: Teofil Dereta

Lektura: Branka Kosanović

Korektura: Branka Kosanović

Naslovnica: Mario Aničić i Jele Dominis, _ured

Tisak: Grafički zavod Hrvatske, Radnička cesta 210, Zagreb

Adresa uredništva:

Teološki fakultet »Matija Vlačić Ilirik«, Radićeva 34, 10000 Zagreb, Hrvatska
Telefon: 01/48 28 915
Telefaks: 01/48 28 916
E-mail: loci-communes@tfmvi.hr
URL <http://www.tfmvi.hr/>

Loci communes izlazi dva puta godišnje

Naklada: 200 primjeraka

Cijena pojedinog broja: 45 kuna

Cijena pojedinog broja za inozemstvo: 14 €

Godišnja pretplata: 80 kuna

Godišnja pretplata za inozemstvo: 25 €

Kunski žiro-račun: Raiffeisen banka, 2484008-1103663564

Devizni račun: Raiffeisen banka, HR2024840081103665564 SWIFT: RZBHHR2X

Rukopisi se ne vraćaju

Objavljeni članci se ne honoriraju

Riječ urednika	5
----------------------	---

Članci

Marina Miladinov:

Vlačić i husitsko nasljeđe: <i>Confessio Waldensium</i> iz 1558. godine (I. Povijesni kontekst)	7
--	---

Alojz Jembrih:

Mekinićeve <i>Duševne pesne</i> ... (1609.) i Gerengelov <i>Catechismus</i> (1571.)	23
--	----

Lidija Matošević:

Barthovo razumijevanje egzistencije teologa u kontekstu njegovoga dijaloga s rimokatoličanstvom	41
--	----

Danijel Berković:

Kršćanski cionizam i tumačenje Staroga zavjeta	63
--	----

Ruben Knežević:

Madridsko izdanje Šarićeva Novoga zavjeta iz 1953. godine	93
---	----

Prikazi knjiga

Marinko Vidović:

Pavlovski spisi: Uvod i osnove tumačenja. Split: CUS, 2007. (<i>Ksenija Magda</i>)	113
---	-----

Michel de Certeau:

Invencija svakodnevnice. Zagreb: Naklada MD, 2003. (<i>Boris Gunjević</i>)	117
---	-----

Prikazi doktorata

Corneliu Constantineanu:

Društveni značaj pomirenja u Pavlovoj teologiji s posebnim osvrtom na rumunjski kontekst	121
---	-----

Marcel Măcelaru:

Od božanskog govora do nacionalnog/etničkog samodefiniranja u židovskoj Bibliji: Predstavljanje identiteta i motiva božansko-ljudskog distanciranja u Izraelovoj priči 123

Ksenija Magda:

Pavlova teritorijalnost i misijska strategija s posebnim osvrtom na poslanicu Rimljanima 127

Redžo Trako:

Uloga bogumilstva u razvoju srednjovjekovnog bosanskog identiteta 129

Dokumenti

Wilhelm Hüffmeier:

Predgovor uz prijevod Leuenberške konkordije na hrvatski jezik 133

Konkordija reformiranih crkava u Europi (Leuenberška konkordija) 141

Izlaganje

Mario Grčević:

Predavanje održano 10. studenoga 2007. na predstavljanju pretiska glagoljskoga Novoga zavjeta iz 1562./1563. 153

Prikazi izdanja TF »MVI« 157

Upute suradnicima 163

Teološki fakultet »Matija Vlačić Ilirik«, osnovan 1976., nazvan je po najznačajnijem protestantskom teologu, ponekad nazivanom »ocem suvremene hermeneutike«, rođenom na području današnje Hrvatske. Od samoga početka Fakultet je promicao ekumenski dijalog, okupljao predavački kadar iz zemlje i inozemstva, težio za obrazovnom izvrsnošću i poticao znanstveni rad. Posljednih je godina uz povećanje broja studenata razvio i snažnu izdavačku djelatnost.

Fakultet ovim brojem pokreće znanstveni teološki časopis pod nazivom *Loci communes*. Naziv nije odabran slučajno. Pogled je to unatrag na naslov djela *Loci communes rerum theologicarum seu hypotyposes theologicae* koje je Philip Melanchthon, njemački evangelički teolog, objavio 1521., a koje izlaže osnovne kršćanske istine na temelju Biblije. Sličan pojam, *loci theologici*, kasnije označava temeljne postavke i načela teologije kao znanosti.

Naziv časopisa također se u prenesenom značenju osvrće na sadašnjost i gleda u budućnost. Naime, njegov naslov doslovno znači »opća mjesta« ili »opće teme«. Uvjerenja smo da kršćani mogu i moraju tražiti ono što im je opće i zajedničko, i to ne samo u kršćanskoj duhovnosti i crkvenoj praksi, nego i u teološkom promišljanju. Uostalom, teološke su zadatosti iste premda se pretpostavke, programi i pristupi promišljanju mogu razlikovati.

Časopis ima nekoliko ciljeva. Prvo, on teži još više otvoriti prostor protestantskim teolozima i znanstvenicima, kao i onima iz crkava reformacijske baštine, za objavljivanje znanstvenih djela te tako promicati protestantsku baštinu i misao. Ova se težnja temelji na spoznaji o bitnim doprinosima koje je protestantska teologija dala, posebice zapadnom kulturološkom krugu. Drugo, časopis teži poduprijeti ekumensko i interkonfesionalno teološko promišljanje i dijalog u našem društvu objavljivanjem priloga autora drugih eklezijalnih pripadnosti i teoloških uvjerenja. Naposljetku, časopis će kao glasilo Teološkog fakulteta »Matija Vlačić Ilirik« izvješćivati o njegovoj obrazovnoj i izdavačkoj djelatnosti. Časopis će izlaziti dvaput godišnje na hrvatskom jeziku, a objavljivat će neobjavljene članke iz tradicionalnih teoloških znanosti, biblijskih znanosti, sustavne i primijenjene teologije, povijesti Crkve, sociologije religije, filozofije i etike, te članke interdisciplinarni naravi.

Prvi broj časopisa sadrži pet članaka od kojih se prva dva usredotočuju na povijesne teme. Marina Miladinov osvrće se na husitske odraze u djelu Matije Vlačića Ilirika *Confessio Waldensium*, a Alojz Jembrih proučava pjesmaricu *Dussevne pesne* Grgura Mekinića (1609. - 1611.) i njihov odnos prema djelu *Catechismus* Simona Gerengela (1571.). Lidija Matošević razmatra stav evangeličkoga prvaka Karla Bartha prema egzistenciji teologa u kontekstu Barthova dijaloga s rimokatoličanstvom. Članak Daniela Berkovića, koji se vremenski podudara s dramatičnom eskalacijom sukoba u Izraelu, pruža uvid u kršćanski cionizam u svjetlu tumačenja Staroga zavjeta. Ruben Knežević ocrtava povijesni kontekst madridskoga izdanja Šarićeva Novoga zavjeta iz 1953. godine.

Uz dva prikaza knjiga, *Loci communes* sadrži i prikaz četiri doktorata obranjena u posljednje vrijeme. Riječ je ili o doktoratima s temama značajnima za protestantske crkve ili crkve reformacijske baštine u Hrvatskoj, ili pak o autorima djelatnim u hrvatskom teološko-obrazovnom okruženju. Smatramo da time pružamo dodatni uvid u akademski svijet ovoga segmenta hrvatskoga kršćanstva. U rubrici »Dokumenti« čitateljima se nudi dosad prvi prijevod Ugovora između reformacijskih crkava u Europi, odnosno takozvana «Leuenerberška konkordija» iz 1973., zajedno s uvodnim opaskama i popisom crkava potpisnica. Prije popisa izabranih novijih izdanja Teološkog fakulteta »Matija Vlačić Ilirik« objavljujemo govor koji je Mario Grčević održao na predstavljanju pretiska glagoljičkoga Novoga testameta iz 1562./1563. u Pazinu 10. studenoga 2007.

Nadamo se da će *Loci communes* ostvariti svoju svrhu te obogatiti znanstvenu teološku scenu u Hrvatskoj.

U Zagrebu, travanj 2009.

Davorin Peterlin